

Kraków, 10 lutego 2023 r.

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego za rok 2022

Rok 2022 był okresem, w którym na funkcjonowanie bibliotek i uczelni nadal miała wpływ pandemia COVID-19 oraz, znacznie poważniejszy, napaść Rosji na Ukrainę w dn. 24 lutego i związany z tym konflikt zbrojny. Biblioteki KZB starały się nieść w miarę możliwości pomoc swoim partnerom w Ukrainie poprzez przesyłanie wsparcia materialnego oraz zatrudnianie bibliotekarzy z Ukrainy, którzy zmuszeni zostali do opuszczenia swoich domów i miejsc pracy. Dyrektor BN w dniach 4 i 30 marca zwołał w trybie nadzwyczajnym spotkania online z dyrektorami bibliotek Ogólnokrajowej Sieci Bibliotecznej przedstawiając trudną sytuację bibliotek ukraińskich, potencjalne zagrożenia oraz ewentualne sposoby działań (m.in. zabezpieczania zbiorów) w przypadku eskalacji konfliktu i agresji Rosji również na Polskę. Biblioteki starały się realizować swoje usługi, lecz rozwój sytuacji za wschodnią granicą wzbudzał i nadal wzbudza obawy, co do przyszłości.

Posiedzenia Rady Dyrektorów Krakowskiego Zespołu Bibliotecznego odbyły się: 22 lutego i 20 października oraz dodatkowo dla dyrektorów bibliotek użytkujących system Virtua w dniach: 30 maja, 1 lipca i 14 listopada. Wszystkie spotkania odbyły się w trybie stacjonarnym. W raportowanym roku funkcję dyrektora Biblioteki Uniwersytetu Jana Pawła II objął Sebastian Wojnowski.

1. Rozwój projektu Repozytorium otwartych danych badawczych (RODBUK)

Zespół ds. repozytorium otwartych danych badawczych spotykał się w swoim gronie oraz z przedstawicielami ACK Cyfronet AGH przez cały rok regularnie, 3-4 razy w miesiącu. Dzięki czemu udało się wykonać większość prac o charakterze formalnym (umowy, polityki prywatności, RODO itp.) oraz informatycznych zmierzających do uruchomienia Repozytorium Otwartych Danych Badawczych Uczelni Krakowskich (RODBUK).

2. Administrowanie bazami KZB

- Realizowane było bieżące administrowanie bazami.

W ramach reorganizacji modułu udostępniania dla AMKP, dokonano przeglądu ustawień modułu, przeprowadzono zmiany w konfiguracji modułu, zmiany ustawień egzemplarzy, zmiany powiadomień dla czytelników, modyfikacje strony www biblioteki AMKP w Chamo.

Wykonano prace dotyczące konfiguracji kolekcji rekordów dla UR i AST.

Przygotowywano cyklicznie zestawy danych dla AST na potrzeby prac związanych ze zmianą lokalizacji zbiorów w bibliotece, z jednoczesnym wykonywaniem zmian ustawień zasad wypożyczeń. Przeprowadzono import rekordów studentów I roku dla AWF i AST. Przygotowywano okresowe kontrole zawartości Bazy Wspólnej.

Wykonywano inne prace związane z obsługą zadań przekazywanych przez biblioteki, tj. usuwanie rekordów czytelników, usuwanie elementów rekordów bibliograficznych (np. UKD UEK), modyfikacje skryptów obsługujących proces przetwarzania danych, generowanie dodatkowych statystyk i zestawień, zmiany konfiguracji poszczególnych elementów systemu bibliotecznego, sprawdzanie i opracowanie wyjaśnień do zgłoszonych problemów. Obsługiwano zadania związane z kontami i uprawnieniami bibliotekarzy.

Wspierano managerów baz UEK i UP przy rozwiązywaniu pojawiających się problemów, np. ustawienia nowych klientów Virtua (podwójne pole 035, drukowanie informacji o rezerwacjach), konsultacje dla UEK dot. rekordów wzorcowych. UP i UEK - wsparcie związane z zablokowaniem działania serwerów Chamo.

Przygotowywano dla bibliotek Bazy Wspólnej danych bazy niezbędnych do uzupełniania formularzy zgłoszeniowych na potrzeby starania się o nowe systemy biblioteczne.

- Działania związane ze zmianami trybu pracy bibliotek spowodowanych koniecznością ograniczenia zużycia energii i czasowymi zamknięciami bibliotek:

Wykonywanie modyfikacji w systemie, m.in.:

- zmiany terminów ważności wypożyczeń,
- zmiany konfiguracji terminów generowania powiadomień wysyłanych do czytelników,
- zmiany w konfiguracji zamówień w Chamo i ustawień drukarek.

- Współpraca z NUKAT

Przygotowanie danych do porównania numerów kontrolnych i dat aktualizacji rekordów bibliograficznych i rekordów khw baz lokalnych (UP, KRAK, AGH) z rekordami NUKAT, w celu sprawdzenia zgodności bazy lokalnej z katalogiem centralnym

- Działania aktualizacyjne w bazach:

W związku z koniecznością podniesienia poziomu zabezpieczeń serwerów Chamo przeprowadzony został update systemów operacyjnych na tych serwerach.

Na serwerze baz danych wykonano konieczny upgrade systemu Oracle do wersji 11.2.0.4 przed planowanymi testami nowej wersji systemu Virtua, działającej z systemem baz danych Oracle 19.

Uruchomiono nowy serwer, z przeznaczeniem dla baz danych, z podwyższoną wersją systemu operacyjnego RedHat 7.9, wykonano kopie baz danych i przeprowadzono testy działania systemów bibliotecznych w nowym środowisku.

Uruchomiono dodatkowy serwer testowy dla Chamo.

Na serwerze testowym zainstalowano pakiet Oracle 19. Przemigrowano bazy z Oracle 11.2.0.4 do Oracle 19c

Zainstalowano na serwerze testowym najnowszą wersję Virtua 16.4 SP1 i Chamo 3.7 SP1 i przeprowadzono wstępne testy działania środowiska.

3. Przygotowanie i przeprowadzenie migracji katalogów KZB bibliotek VTLS/Virtua do nowej wersji sytemu (o ile będzie taka możliwość, a Dyrektorzy wyrażą zgodę).

W ramach procesu migracji środowiska produkcyjnego, bazy zostały przeniesione na przetestowany wcześniej serwer ze zmienionym systemem operacyjnym (poprzednia wersja systemu nie była już wspierana). Wykonano prace porządkowe w katalogach bibliotecznych mające na celu zapewnienie spójności danych i poprawienie jakości działania baz, m.in. odświeżone zostały wszystkie indeksy (w systemie Virtua oraz Chamo).

Zmiana wersji Virtua/Chamo, w środowisku produkcyjnym, nie odbyła się. Dyrektorzy bibliotek zmieniających system biblioteczny nie wyrazili zgody na migrację. Testowanie środowiska nie zostało dokończony przed przewidzianym terminem migracji ze względu na konieczność uzgodnienia i dostosowania parametrów konfiguracyjnych i pojawiające się problemy (niejasności).

4. Podjęcie prób testowych nad wdrożeniem nowej platformy bibliotecznej – o ile Dyrektorzy wyrażą zgodę.

W roku 2022 nie zostały podjęte próby testowe w ramach KZB. Przyglądano się bliżej trzem systemom i platformom bibliotecznym: Koha, Prolib oraz Folio.

5. Prace nad rozwojem funkcjonalności oprogramowania KOHA w Bibliotece Politechniki Krakowskiej.

Biblioteka PK przeprowadziła testy i realizowała kolejne etapy integracji systemu KOHA z uczelnianym systemem do zarządzania danymi osobowymi eHMS.

Przetłumaczone zostały również kolejne moduły systemu. KOHA została również zintegrowana z książkomatem, który jest zlokalizowany na kampusie Czyżyny. W najbliższym czasie (do dwóch miesięcy) postawiony będzie drugi książkomat na kampusie Warszawska. Obsługa nowego urządzenia w KOHA jest w praktyce gotowa, wymaga jedynie niewielkich zmian w systemie (dodanie nowej lokalizacji).

6. Prace nad wdrożeniem systemu ALMA w Bibliotece MCK.

- prace porządkowe w bazie w systemie VTLIS/Virtua dotyczące zasobów MCK,
- ustalenia dotyczące zakresu danych i zasad ich przekazywania,
- przygotowanie i export danych do dwukrotnego importowania testowego oraz export danych docelowych.

7. Kontynuacja prac nad implementacją kolejnych baz do multiwyszukiwarki „Discovery KZB” – o ile Dyrektorzy wyrażą zainteresowanie.

Ze względu na nierozstrzygnięte kwestie dotyczące wyboru nowego systemu przez większość dyrektorów bibliotek KZB prace nad multiwyszukiwarką „Discovery KZB” zostały w tym roku wstrzymane.

8. Podjęcie rozmów i uzgodnienie zasad współpracy z ACK Cyfronet AGH dotyczących przedłużenia *Porozumienia o świadczenie usług w zakresie zarządzania i obsługi systemowej serwerów bibliotecznych od roku 2023.*

Podpisano nowe *Porozumienie o świadczenie usług* z ACK Cyfronet na okres dwóch lat – do 31 grudnia 2024 r. Do porozumienia przystąpiły: Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Rolniczy, Akademia Sztuk Pięknych, Akademia Sztuk Teatralnych, Akademia Muzyczna i Akademia Wychowania Fizycznego, Polska Akademia Umiejętności.

9. Współpraca ze środowiskiem. Udział przedstawicieli bibliotek KZB w pracach Zespołu Koordynującego Polskiej Grupy Użytkowników VTLS/Virtua.

Udział w zdalnych spotkaniach ZK VTLS (BUW, NUKAT, AGH) poświęconych omówieniu bieżącej sytuacji w bibliotekach, uaktualnieniu informacji związanych z planami NUKAT w kontekście przejścia BUW na system Alma. (śledzenie doniesień dotyczących projektu przejęcia przez BN roli katalogu centralnego dla bibliotek używających innych niż Alma systemów bibliotecznych).

Udział w spotkaniu dyrektorów bibliotek PGU VTLS/Virtua.

Udział w spotkaniach roboczych managerów i bibliotekarzy systemowych Bazy Wspólnej dot. przejścia na inne systemy biblioteczne, perspektyw współpracy z NUKAT, spraw związanych z koniecznością przedłużenia lub zmiany umów i licencji niezbędnych do kontynuacji wykorzystywania systemu VTLS/Virtua i współpracy z ACK Cyfronet.

Spotkanie z przedstawicielami Aleph Polska w sprawie konsorcyjnego zakupu Almy dla środowiska krakowskiego.

10. Monitorowanie ogólnopolskich i międzynarodowych inicjatyw dotyczących zintegrowanych systemów bibliotecznych. Udział w szkoleniach i warsztatach związanych z prezentacją możliwości zintegrowanych systemów bibliotecznych.

Udział w spotkaniach konsultacyjnych dot. zasad działania systemów bibliotecznych i propozycji wdrożeniowych dostawców systemów: Koha (BonaSoft), ProLib (Sygnity Business Solutions S.A.)

Uczestnictwo w webinarium omawiających działanie wiodących systemów bibliotecznych: Alma Digital (ExLibris), EBSCO – rozwiązania w zakresie dostępności.

W związku z informacją o ewentualnym ogłoszeniu trzeciego konkursu do Priorytetu 1. Kierunki Interwencji 1.2. Budowa ogólnokrajowej sieci bibliotecznej poprzez zintegrowany system zarządzania zasobami bibliotek w ramach programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025” część dyrektorów podjęło starania o włączenie ich bibliotek do Ogólnokrajowej Sieci Bibliotecznej (warunek konieczny do zakwalifikowania się do programu).

11. Utrzymywanie programu StatuS oraz analiza istniejących rozwiązań w zakresie oprogramowania do prowadzenia statystyki.

Rok 2022 r. był ostatnim, w którym Dyrektorzy mogli korzystać z oprogramowania do statystyki. W roku 2023 należy podjąć decyzję o ewentualnym wyborze nowej aplikacji.

12. Aktualizacja strony domowej KZB.

Strona KZB była aktualizowana na bieżąco.

Załączniki

Tabela 1. Wielkość baz w katalogach elektronicznych bibliotek KZB z Bazy Wspólnej: **serwer ACK Cyfronet AGH**

Nazwa Biblioteki	rekordy bibliograficzne używane	rekordy bibliogr. utworzone	rekordy KHW	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
Biblioteka Uniwersytetu Rolniczego	70 318	27 292	20 557	131 810	2819	5074	3826
Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności	137 093	69 369	68 311	162 447	6027	759	62
Biblioteka Polska w Paryżu	42 787	14 889	5914	50 627	2454	0	0
Biblioteka AST	36 134	7297	4455	59 415	66	1835	506
Biblioteka Akademii Sztuk Pięknych	35 147	12 872	24 087	41 408	373	1063	316
Biblioteka Akademii Muzycznej	24 465	11 056	7801	45 873	114	2272	1337
Biblioteka Międzynarodowego Centrum Kultury (stan na 1.11.2022)	40 384	15 574	21 307	37 512	672	805	247
Biblioteka Akademii Wychowania Fizycznego	36 561	13 102	9824	64 823	1411	6461	3636
Biblioteka I SiEZ PAN	717	5	7	778	0	0	0

Tabela 2. Statystyka baz w katalogach elektronicznych poszczególnych bibliotek KZB: serwer ACK Cyfronet AGH

Nazwa Biblioteki	rekordy bibliograficzne	rekordy KHW	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
Baza Wspólna (AR, AST, ASP, AMuz, PAU, BPP, MCK, AWF)	377755	663639	594826	13936	18279	9922
BIBLIOTEKA Akademii Górniczo Hutniczej	219975	346370	379760	11978	31874	20792
BIBLIOTEKA Uniwersytetu Ekonomicznego (stan na 1.11.2022)	87877	159656	152826	6366	8689	6141
BIBLIOTEKA Uniwersytetu Pedagogicznego	262821	416736	484513	2326	14998	9825

Tabela 3. Statystyka bazy Biblioteki Głównej UPJPII

Nazwa Biblioteki	rekordy bibliograficzne	rekordy KHW	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II	227 639	347 810	265 621	5 520	8 973	10 623

Tabela 4. Statystyka baz w systemie w systemie KOHA: Biblioteka PK

rekordy bibliograficzne	rekordy KHW	rekordy egz.	rekordy zasobu	rekordy czytelnika	wypożyczenia
141 135	137 747	332 178		12 0597	18 186

Tab. 5. Dane dot. bibliotek UJ z bazy w systemie ALMA

biblioteka	Stan na dzień	rek. bibliograficzne	rek. khw	rek. egz.	rek. zasobu	rek. czytelnika	egz. wyp.
Biblioteki UJ	01.01.2023	12 528 652 ¹ (w tym UJ: 1 840 258)	2 872 670 ² (w tym MeSH: 637 648)	UJ: 4 537 086 w tym BM UJ-CM: 185 103	3 369 394 ³ w tym BM UJ-CM: 73 130	152 560	Ogółem dla UJ: 335 620 w tym egz. wyp. zewnątrznie (poza biblioteki): 284 559

¹- liczba rekordów bibliograficznych dostępnych w całej sieci (BN, BJ i biblioteki UJ, biblioteki akademickie, wojewódzkie i publiczne)

² - liczba rekordów khw dostępnych w całej sieci (BN, BJ i biblioteki UJ, biblioteki akademickie, wojewódzkie i publiczne)

³ - liczba rekordów zasobu uwzględniająca rekordy utworzone automatycznie w procesie migracji danych

Tabela 6. Status – wykorzystanie w latach **2007-2022** (stan na: 31.12.2021)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	RAZEM (instytucja):
BPK	7488	8075	8415	8423	7676	8686	7956	7448	7337	6396	5264	6499	6153	6730	8455	7396	118 397
BGAGH	4658	4662	4709	4767	4614	4552	4287	4429	4342	4454	4415	4318	4299	4079	3590	3140	69 315
BGUE	751	1574	1237	1175	938	956	915	1035	999	957	880	806	805	663	162	102	13 955
BGUP	2	4081	4200	4578	4408	4671	5198	5184	4365	3319	3696	3620	3740	3060	3078	2010	59 210
BGAWF	536	570	615	689	568	727	669	605	594	480	608	470	509	794	724	450	9 608
BGUR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BGAM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BGASP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BUJPII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BMCK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BMCMUJ	1	6754	5330	4010	1582	2671	861	2	0	0	0	0	0	0	0	0	21 211
BGAST	935	1320	1480	1508	661	1074	1143	572	1304	1460	1293	1418	1390	46	0	0	15 604
BJ	1	3250	915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 166
RAZEM (w roku):	14372	30286	26901	25150	20447	23337	21029	19275	18941	17066	16156	17131	16896	15372	16009	13098	

łącznie operacji na serwerze:

311 466

KZB - STATUS - wykorzystanie

